

VAL / CAST

PATRIMONI RELIGIÓS DE PEGO

AJUNTAMENT
DE PEGO

Pegò

El cor de la Marina

Introducció

El patrimoni religiós és un dels més rics de la comarca de la Marina Alta. Pel bon estat de conservació dels monuments i pel seu nombre. Monuments que són part fonamental de la cultura d'este poble i compten amb molta devoció. Un passeig pel centre històric ens permet visitar l'església parroquial de l'Assumpció i la capella de l'Ecce-Homo, ambdós separats per pocs metres. I dins del mateix nucli urbà podem anar al Convent franciscà i església de la Sagrada Família i a les dos ermites urbanes: la de Sant Josep i la de Sant Miquel. Fora del poble queden la de Sant Joan i la de Sant Antoni; esta última de gran tradició entre la gent pegolina. Un recorregut per a conèixer la història de Pego a través d'este valuós patrimoni.

Introducción

El patrimonio religioso es uno de los más ricos de la comarca de la Marina Alta. Por el buen estado de conservación de los monumentos y por su número. Monumentos que son parte fundamental de la cultura de este pueblo y cuentan con mucha devoción. Un paseo por el centro histórico nos permite visitar la iglesia parroquial de la Asunción y la capilla del Ecce-Homo, ambos separados por pocos metros. Y dentro del mismo núcleo urbano podemos ir al Convento franciscano e iglesia de la Sagrada Familia y a las dos ermitas urbanas: la de San José y la de San Miguel. Fuera del pueblo quedan la de San Juan y la de San Antonio; ésta última de gran tradición entre la gente pegolina. Un recorrido para conocer la historia de Pego a través de este valioso patrimonio.

Església parroquial de l'Assumpció

Referent religiós del poble de Pego, es va construir durant els segles XVI i XVII sobre l'antiga mesquita de l'alqueria andalusina d'Uxola. Està dedicada a l'Assumpció perquè el Rei Jaume I li atribuïa les conquestes cristianes.

L'absis va ser la primera part de l'església arxiprestal que es va construir però un fort terratrèmol succeït en 1644 va obligar a la reconstrucció, que no va acabar fins al s. XVIII amb la finalització de la Capella de la Comunió i la torre del campanar. Esta capella compta amb una decoració ostentosa, pròpia del barroc valencià, i conté la magnífica escultura del Santíssim Crist de la Providència. I el campanar, un dels símbols del poble de Pego, està realitzat amb un estil herreria i un gran treball dels pedraires. L'església és de planta basilical amb nau única central espaiosa amb cinc capelles laterals comunicades entre si i que tenen un cobriment de voltes nervades, que enllacen el gòtic valencià amb l'esperit renaixentista de l'època.

El retaule de l'altar major així com la resta de pintures de l'església són posteriors a la Guerra Civil. A diferència de les capelles. En la de Sant Cristòfol destaca la icona devocional gòtica coneguda com la Doble Verónica, la imatge més important de tot el conjunt. Una altra joia artística és el Retaule de la Mare de Déu de l'Esperança, que la trobem en la Capella de la Comunió. D'influència florentina, data de principis del XVI, i s'hi troben influències del corrent gòtic internacional.

En la decoració exterior, que és molt austera en general, la Porta de Migdia té una ornamentació clàssica en què destaca la imatge escultòrica de l'Assumpció de la Nostra Senyora.

El campanar, tot en pedra, d'estil barroc valencià, una de les joies d'aquest art en la diòcesi, es va construir entorn del 1700, fruit del treball de Félix Pérez i de l'arquitecte Francisco Galtea. / *El campanario, todo en piedra, de estilo barroco valenciano, una de las joyas de este arte en la diócesis, se construyó en torno al 1700, fruto del trabajo de Félix Pérez y del arquitecto Francisco Galtea.*

L'actual retaule de l'altar major, així com la pintura de tota l'església, és del valencià Rafael Cardells i és de després de la Guerra Civil Espanyola, pintats entre 1949 i 1963. / *El actual retablo del altar mayor, así como la pintura de toda la iglesia es del valenciano Rafael Cardells y es de después de la Guerra Civil Española, pintados entre 1949 y 1963.*

Curiositats

- Imatge de la Doble Verónica. Realitzada al tremp i oli de fusta, representa a un costat a la Mare de Déu i a l'altre costat el rostre de Jesús. Datada entre 1455 i 1475, manifesta una clara influència de les icones bizantines -expressió hieràtica i fons daurat-, ubicant una imatge en un plànol celestial. És una de les obres més importants de la pintura gòtica de la Comunitat Valenciana. L'autor pertanyia als cercles de Jacomart Reixac.

Curiosidades

- Imagen de la Doble Verónica. Realizada al temple y aceite de madera, representa a un lado a la Virgen María y al otro lado el rostro de Jesús. Datada entre 1455 y 1475, manifiesta una clara influencia de los iconos bizantinos -expresión hierática y fondo dorado-, ubicando una imagen en un plano celestial. Es una de las obras más importantes de la pintura gótica de la Comunitat Valenciana. El autor pertenecía a los círculos de Jacomart Reixac.

Retable de la Mare de Déu de l'Esperança, d'Antoni Peris, segle XVI. / Retable de Nuestra Señora de la Esperanza, de Antonio Peris, siglo XVI.

Als anys 60, el pintor Rafael Cardells, comença a pintar els altars laterals i la resta de l'església. / En los años 60, el pintor Rafael Cardells, empieza a pintar los altares laterales y el resto de la iglesia.

Iglesia parroquial de la Asunción

Referent religiós del poble de Pego, se construí durant els segles XVI i XVII sobre la antiga mesquita de la alquería andalusí de Uxola. Està dedicada a la Asunción perquè el Rey Jaime I le atribuía las conquistas cristianas.

El ábside fue la primera parte de la iglesia arciprestal que se construyó pero un fuerte terremoto en 1644 obligó a la reconstrucción, que no terminó hasta el s. XVIII con la finalización de la Capilla de la Comunión y la torre del campanario. Esta capilla cuenta con una decoración ostentosa, propia del barroco valenciano, y contiene la magnífica escultura del Santísimo Cristo de la Providencia. Y el campanario, uno de los símbolos del pueblo de Pego, está realizado con un estilo herreriano y un gran trabajo de los canteros. La iglesia es de planta basilical con nave única central espaciosa con cinco capillas laterales comunicadas entre sí y que tienen una cubierta de bóvedas nervadas, que enlazan el gótico valenciano con el espíritu renacentista de la época.

El retablo del altar mayor así como el resto de pinturas de la iglesia son posteriores a la Guerra Civil. A diferencia de las capillas. En la de San Cristóbal destaca el icono devocional gótico conocido como la Doble Verónica, la imagen más importante de todo el conjunto. Otra joya artística es el Retablo de Nuestra Señora de la Esperanza, que encontramos en la Capilla de la Comunión. De influencia florentina, data de principios del XVI y se encuentran influencias de la corriente gótica internacional.

En la decoración exterior, que es muy austera en general, la Puerta de Mediodía tiene una ornamentación clásica en la que destaca la imagen escultórica de la Asunción de Nuestra Señora.

Estas a prop de...

- Capella de l'Ecce-Homo.

Estás cerca de...

- Capilla del Ecce-Homo.

Capella de l'Ecce-Homo. / *Capilla del Ecce-Homo.*

Capella de l'Ecce-Homo

La capella de l'Ecce-Homo és el símbol arquitectònic de Pego. Es va construir entre 1759 i 1776 sobre l'antic hospital medieval, amb l'objectiu principal de venerar les imatges que acollia, en especial la de l'Ecce-Homo. A mitjan segle XIX es van alçar el campanar i la sagristia. Molt malmés durant la Guerra Civil, es va anar restaurant fins al 1956.

És un edifici d'aspecte sòlid i massís, construït amb mamposteria deixada a la vista i coberta de teules. Des de la coberta s'eleva, amb fàbrica de maó pintat de roig, l'esplèndida cúpula sobre tambor octogonal i el campanar de planta triangular que a penes la ultrapassa en alçària.

En l'altar major es venera la imatge de l'Ecce-Homo, una talla de molt de mèrit d'autor desconegut dels segles XVI-XVII. Al peu es conserva, en una fornícula, un reliquiari que conté, segons la tradició, un fragment de la Santa Creu. La resta de la imatgeria és obra posterior a 1940, ja que el valuós patrimoni moble que s'hi conservava es va perdre durant la Guerra Civil.

El dia gran de l'Ecce-Homo és el dimecres següent a l'últim diumenge del mes de juny. A la vespra la imatge es trasllada a l'església parroquial i s'exhibeix perquè pugui ser venerada pels pegolins, mentre que l'endemà s'oficia missa solemne i se celebra una processó pels carrers del poble retornant la imatge a la seua capella i es culmina amb espectacle pirotècnic. Aquests festejos es remunten almenys al segle XVIII.

També durant la Setmana Santa aquest temple és un important centre devocional, perquè des d'ací ixen les confraries que participen en les seues processons, les més antigues de la comarca de la Marina Alta.

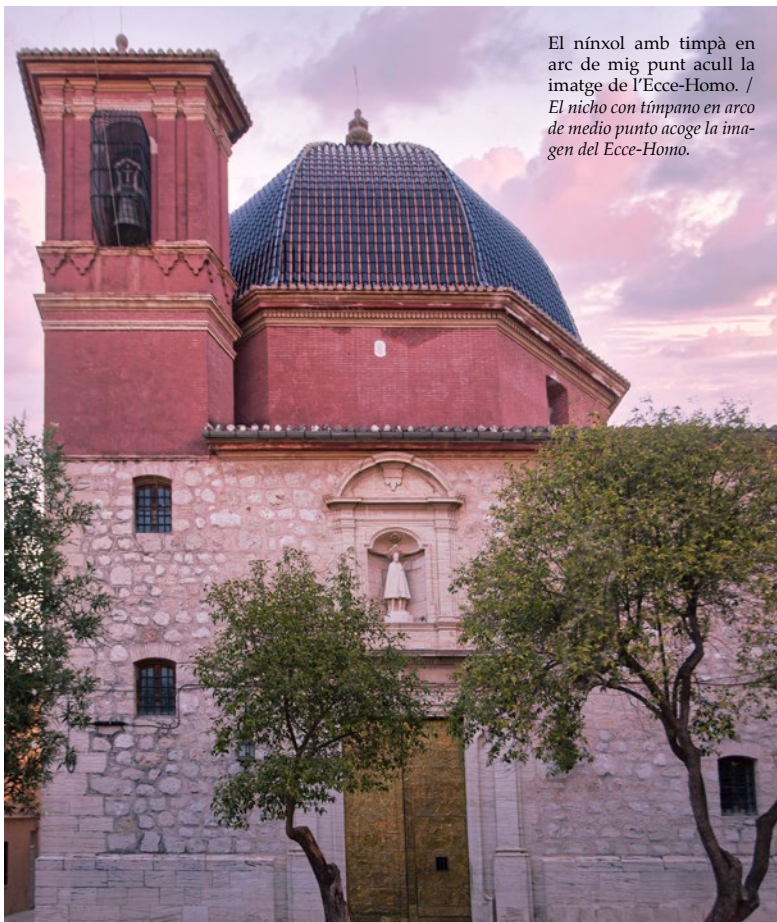
Curiositats

- La portada elegant de pedra emmarca la porta rectangular entre pilastres i un entaulament amb adorns de gerros en el qual es llegeix "A 1 DE NOVE. DE 1759" i "Restaurada en el año 1956".
- Existeix una tradició que assegura que la imatge de l'Ecce-Homo va ser tallada per dos àngels que van aparèixer com a pelegrins a l'hospital i allí la van dipositar miraculosament.

Curiosidades

- *La portada elegante de piedra emmarca la puerta rectangular entre pilastras y un entablamento con adornos de jarrones en el que se lee "A 1 DE NOVE. DE 1759" y "Restaurada en el año 1956".*
- *Existe una tradición que asegura que la imagen del Ecce-Homo fue tallada por dos ángeles que aparecieron como peregrinos en el hospital y allí la depositaron milagrosamente.*

El nínxol amb timpà en arc de mig punt acull la imatge de l'Ecce-Homo. / El nicho con tímpano en arco de medio punto acoge la imagen del Ecce-Homo.

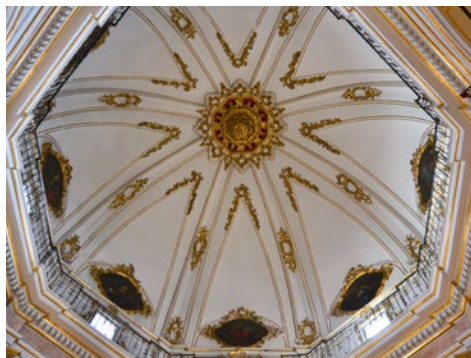
Capilla del Ecce-Homo

La capilla del Ecce-Homo es el símbolo arquitectónico de Pego. Se construyó entre 1759 y 1776 sobre el antiguo hospital medieval, con el objetivo principal de venerar las imágenes que acogía, en especial la del Ecce-Homo. A mediados del siglo XIX se levantaron el campanario y la sacristía. Muy dañado durante la Guerra Civil, se fue restaurando hasta 1956.

Es un edificio de aspecto sólido y macizo, construido con mampostería dejada a la vista y cubierta de tejas. Desde la cubierta se eleva, con fábrica de ladrillo pintado de rojo, la espléndida cúpula sobre tambor octogonal y el campanario de planta triangular que apenas la sobrepasa en altura.

En el altar mayor se venera la imagen del Ecce-Homo, una talla de mucho valor de autor desconocido de los siglos XVI-XVII. Al pie se conserva, en una hornacina, un relicario que contiene, según la tradición, un fragmento de la Santa Cruz. El resto de la imagería es obra posterior a 1940, ya que el valioso patrimonio que se conservaba se perdió durante la Guerra Civil.

El día grande del Ecce-Homo es el miércoles siguiente al último domingo del mes de junio. En la víspera la imagen se traslada a la iglesia parroquial y se exhibe para que pueda ser venerada por los pegolinos, mientras que al día siguiente se oficia misa solemne, se celebra una procesión por las calles del pueblo devolviendo la imagen a su capilla y se culmina con espectáculo pirotécnico. Estos festejos se remontan al menos al siglo XVIII. También durante la Semana Santa este templo es un importante centro devocional, porque desde ahí salen las cofradías que participan en sus procesiones, las más antiguas de la comarca de la Marina Alta.

Cúpula de la capella de l'Ecce-Homo. Fotografia de Joanbanjo / Cúpula de la capilla del Ecce-Homo.

Estas a prop de...

- Ermita de Sant Miquel.

Estás cerca de...

- Ermita de San Miguel.

Bigarrada decoració amb Alegories de la Passió relicitades en les xapes de la porta, originals del XVIII. Fotografia de Laclec / Abigarrada decoració con Alegorías de la Pasión repujadas en las chapas de la puerta, originales del XVIII.

Talla de l'Ecce-Homo d'autor desconegut, sol datar-se entre el segle XVI i el XVII. / Talla del Ecce-Homo de autor desconocido, suele datarse entre el siglo XVI y el XVII.

Convent franciscà i església de la Sagrada Família

Este conjunt arquitectònic religiós de Pegu es va començar a construir a finals del segle XIX i gràcies a la cooperació dels habitants es va poder inaugurar el 1901. Posteriorment, es van anar introduint diverses millores a l'interior del convent, com ara la construcció del voltat de l'actual refecatori, l'elevació i coberta del campanar, l'esplanació de la plaça, la construcció de les capelletes per al viacrucis, etc.

A l'exterior hi ha quatre contraforts a cada costat dels seus arcbotants. La façana és una pantalla massissa amb dues altures: la inferior conté una porta d'accés amb arc apuntalat i el superior conté una vidriera i un ull de bou amb finestra. Té, també, una cornisa recta amb punta central coronada amb una creu i dues gàrgoles. El campanar es desenvolupa en quatre cossos.

L'estil de l'edifici conventual s'emmarca dins del neogoticisme i està format per una planta basilical amb creueria, una nau amb capelles laterals comunicades entre si i un cor a la base. L'absis és pla a l'exterior i a l'interior presenta un cos poligonal de tres costats. Darrere té la sagristia i, al costat septentrional, la capella de la comunió, amb planta rectangular. Tot cobert amb voltes d'arestes i el creuer amb volta estrellada.

L'interior està molt decorat, cada capella té el seu retaule i la seua imatge amb llenços al fresc pintats als laterals per Remigio Siscar, tot amb similituds formals amb l'altar major, el qual conté un retaule dedicat a la Sagrada Família.

Convento franciscano e iglesia de la Sagrada Familia

Este conjunto arquitectónico religioso de Pego empezó a construirse a finales del siglo XIX y gracias a la cooperación de los habitantes se pudo inaugurar en 1901. Posteriormente, se fueron introduciendo diversas mejoras en el interior del convento, como la construcción de los alrededores del actual refectorio, la elevación y cubierta del campanario, la explanación de la plaza, la construcción de las capillitas para el vía crucis, etc.

En el exterior hay cuatro contrafuertes a cada lado de sus arbotantes. La fachada es una pantalla maciza con dos alturas: la inferior contiene una puerta de acceso con arco apuntado y el superior contiene una vidriera y un ojo de buey con ventana. Tiene también una cornisa recta con punta central coronada con una cruz y dos gárgolas. El campanario se desarrolla en cuatro cuerpos.

El estilo del edificio conventual se enmarca dentro del neogoticismo y está formado por una planta basilical con crucería, una nave con capillas laterales comunicadas entre sí y un coro en la base. El ábside es plano en el exterior y en el interior presenta un cuerpo poligonal de tres lados. Detrás tiene la sacristía y, en el lado septentrional, la capilla de la comunión, con planta rectangular. Todo cubierto con bóvedas de aristas y el crucero con bóveda estrellada.

El interior está muy decorado, cada capilla tiene su retablo y su imagen con lienzos al fresco pintados en los laterales por Remigio Siscar, todo con similitudes formales con el altar mayor, que contiene un retablo dedicado a la Sagrada Familia.

Claustre del convent i escultura de fra Pascual Nadal / Claustro del convento y escultura de fray Pascual Nadal.

Curiositats

- Al claustre es troba la figura de fra Pascual Nadal, màrtir a la Xina i fill de Pego.
- L'ordre dels franciscans, que ha habitat el poble durant més de dos segles, el va deixar l'any 2023.

Curiosidades

- En el claustro se encuentra la figura de fray Pascual Nadal, mártir en China e hijo de Pego.
- La orden de los franciscanos, que ha habitado el pueblo durante más de dos siglos, lo dejó en 2023.

Estas a prop de...

- Ermita de Sant Josep.

Estás cerca de...

- Ermita de San José.

Claustre del convent / Claustro del convento.

Ermita de Sant Miquel

A finals del segle XV trobem les primeres referències a l'ermita de Sant Miquel. Aleshores era una capella rural, a la vora del camí i envoltada de terres. La seua construcció va ser costosa i es va sotmetre a moltes intervencions fins a la consolidació definitiva amb contraforts en els laterals, com en el cas de l'ermita de Sant Antoni i de l'església arxiprestal de l'Assumpció.

Igual que la de Sant Joan, va comptar amb un ermità, que s'encarregava del manteniment de l'edifici i de la custòdia de tot allò que s'allotjava a l'interior, entre d'altres faenes.

Al segle XVIII, hi hagué una altra actuació molt més important que li va canviar la façana, d'estil colonial, molt semblant a la de Sant Sebastià de Benumeia, coincidint amb l'auge econòmic i demogràfic de la mitjanja del set-cents. Durant algun temps del segle XIX l'ermita va servir de col·legi electoral i també d'escola.

Més endavant, l'any 1990 es va restaurar el llenç de Sant Miquel, d'autor desconegut. Una obra pictòrica datada cap a finals del segle XVII. I fa alguns anys l'ermita va rebre la donació d'un llenç de Sant Josep obra de Just Almela Company.

Ermita de San Miguel

A finales del siglo XV encontramos las primeras referencias a la ermita de San Miguel. Entonces era una capilla rural, cerca del camino y rodeada de tierras. Su construcción fue costosa y se sometió a muchas intervenciones hasta la consolidación definitiva con contrafuertes en los laterales, como en el caso de la ermita de San Antonio y de la iglesia arciprestal de la Asunción.

Al igual que la de San Juan, contó con un ermitaño, que se encargaba del mantenimiento del edificio y de la custodia de todo lo que se alojaba en el interior, entre otros trabajos.

En el siglo XVIII, hubo otra actuación mucho más importante que le cambió la fachada, de estilo colonial, muy parecida a la de San Sebastián de Benumeia, coincidiendo con el auge económico y demográfico de mediados del setecientos. Durante algún tiempo del siglo XIX la ermita sirvió de colegio electoral y también de escuela.

Más adelante, en 1990 se restauró el lienzo de Sant Miquel, de autor desconocido. Una obra pictórica fechada hacia finales del siglo XVII. Y hace algunos años la ermita recibió la donación de un lienzo de San José obra de Just Almela Company.

Curiositats

- L'any 1692, un obrer de vila anomenat Agustí Navarro, va ser el primer ermità de Sant Miquel.
- L'ermita de Sant Miquel acull una obra de Just Almela Company, pintor de Pego que va ser deixeble de Joaquín Sorolla.

Curiosidades

- En 1692, un obrero de villa llamado Agustí Navarro, fue el primer ermitaño de San Miguel.
- La ermita de San Miguel acoge una obra de Just Almela Company, pintor de Pego que fue discípulo de Joaquín Sorolla.

Lienç de Sant Miquel (segle XVII), ermita de Sant Miquel. Fotografia de Gonçal Vicens / Lienzo de San Miguel (siglo XVII), ermita de San Miguel.

Lienç de Sant Josep (segle XX), pintura de Just Almela Company, ermita de Sant Miquel. Fotografia de Gonçal Vicens / Lienzo de San José (siglo XX), pintura de Just Almela Company, ermita de San Miguel.

Estas a prop de...

- Capella de l'Ecce-Homo.

Estás cerca de...

- Capilla del Ecce-Homo.

Ermita de Sant Antoni

Benisuleima era una de les tantes alqueries de Pego que després de la conquesta del segle XIII van desaparèixer o van quedar despoblades i estava situada a quasi dos quilòmetres a l'est de la vila, entre les alqueries de Benigalip i Cotes. Sobre l'antiga Benisuleima es va alçar l'ermita de Sant Antoni, inscrita dins de les anomenades ermites de conquesta, i va ser bastida en temps de Felip II per a donar servei als moriscos convertits al cristianisme.

És d'una sola nau i planta rectangular, de dos trams, separats per un arc perpany ogival, amb contraforts exteriors. L'arc naix directament de terra, sense cap imposta. Als peus hi ha un pòrtic d'entrada en arc de mig punt i un altre arc al costat de l'epístola. La coberta és de teula a doble vessant, sobre bigues, i les parets, de maçoneria de pedra sense escairar i de maons.

En 1890 arribaren a Pego alguns epidèmics als quals se'ls va fumar i manar que passaren una quarantena de tres dies en aquesta ermita. En 1921 l'arquebisbat va demanar a l'ajuntament que reparara l'ermita. Tanmateix, el consistori no comptava ni amb els diners ni amb la voluntat de fer-ho. Aleshores, Joaquín Sendra Siscar va proposar reparar-la ell amb els seus propis diners i es va oferir a mantindre-la i conservar-la per a sempre. Fet i fet, l'arquebisbat li va concedir el dret de patronat de l'ermita.

En 1993 es va restaurar el retaule original de l'altar major d'aquesta ermita que representa a Sant Antoni i a Sant Roc. És del segle XVII, amb una tècnica pictòrica mixta al temple i oli sobre taula de fusta. I en l'actualitat està a l'Església Parroquial de l'Assumpció.

En esta ermita cada 17 de gener es celebra la romeria de Sant Antoni Abat, del Porquet o "Porrat de Sant Antoni".

Fotografia inèdita al voltant de l'any 1920. Arxiu municipal de Pego / *Fotografía inédita alrededor del año 1920. Archivo municipal de Pego*

Retaulde de sant Antoni i sant Roc de l'altar major de l'ermita de Sant Antoni, d'autor anònim. Segle XVII, 180x204 cm. Fotografia de Miguel Angel Valero / *Retablo de san Antonio y san Roque del altar mayor de la ermita de San Antonio, de autor anónimo. Siglo XVII, 180x204 cm. Fotografía de Miguel Angel Valero*

Ermita de San Antonio

Benisuleima era una de las tantas alquerías de Pego que después de la conquista del siglo XIII desaparecieron o quedaron deshabitadas y estaba situada a casi dos kilómetros al este de la villa, entre las alquerías de Benigalip y Cotes. Sobre la antigua Benisuleima se levantó la ermita de San Antonio, inscrita dentro de las llamadas ermitas de conquista, y fue construida en tiempos de Felipe II para dar servicio a los moriscos convertidos al cristianismo.

Es de una sola nave y planta rectangular, de dos tramos, separados por un arco percaño ojival, con contrafuertes exteriores. El arco nace directamente del suelo, sin imposta alguna. A los pies se encuentra un pórtico de entrada en arco de medio punto y otro arco junto a la epístola. La cubierta es de teja a doble vertiente, sobre vigas, y las paredes, de mampostería de piedra sin escuadrar y de ladrillos.

En 1890 llegaron a Pego algunos epidémicos a los que se les fumigó y mandó que pasaran una cuarentena de tres días en esta ermita. En 1921 el arzobispado pidió al ayuntamiento que reparara la ermita. Sin embargo, el consistorio no contaba ni con el dinero ni con la voluntad de hacerlo. Entonces, Joaquín Sendra Siscar propuso repararla él con su propio dinero y se ofreció a mantenerla y conservarla para siempre. Por esta labor, el arzobispado le concedió el derecho de patronato de la ermita.

En 1993 se restauró el retablo original del altar mayor de esta ermita, que representa a San Antonio y a San Roque. Es del siglo XVII, con una técnica pictórica mixta al temple y óleo sobre tabla de madera. Y en la actualidad está en la Iglesia Parroquial de la Asunción.

En esta ermita cada 17 de enero se celebra la romería de San Antonio Abad, del Porquet o "Porrat de Sant Antoni".

Curiositats

- El topònim Benisuleima prové del príncep Zeleimen ibn Zulema ibn al-Moktadir, fill del rei andalusí de Dènia i Saragossa.
- El dia de Sant Antoni la gent de Pego té el costum de pegar tres voltes a l'ermita per a previndre el mal de panxa.

Curiosidades

- El topónimo Benisuleima proviene del príncipe Zeleimen ibn Zulema ibn al-Moktadir, hijo del rey andalusí de Dénia y Zaragoza.
- El día de San Antonio la gente de Pego tiene por costumbre dar tres vueltas a la ermita para prevenir el dolor de barriga.

Estas a prop de...

- Ermita de San Sebastián.

Estás cerca de...

- Ermita de San Sebastián.

Ermita de Sant Josep

L'ermita de Sant Josep es va alçar, probablement, sobre el solar que ocupava la mesquita de l'alqueria d'Atzeneta, la qual encara existia a finals del segle XV i estava molt a prop de la font del poble. Després de l'expulsió dels moriscos l'alqueria va ser repoblada per cristians i es va convertir en un lloc dependent de Pego i en poc temps s'annexionà a la vila com un barri.

Segons els documents de l'Arxiu de Pego, l'obra de l'ermita va començar en 1673 i es va acabar de construir l'any 1677 amb la finalització de la teulada. És d'una única nau que acaba en un xicotet altar. La façana és quasi quadrangular sense gaire decoració en la porta. Hi destaca la solució de l'aparell d'obra que guarda la campana, molt semblant al de les altres ermites de la població. A dalt de la porta hi ha un plafó ceràmic de Sant Josep, colmatat amb una finestra de solucions senzilles, amb arc de mig punt allargat.

El model constructiu de la façana pareix ser producte de la reconstrucció de principis del segle XIX, ja que la quadrangularitat no encaixa amb la manera constructiva de les ermites rurals. El seu interior també és posterior a la construcció original. Disposa de capelles laterals però poca ornamentació per la secularització de l'art a principis de segle, convertint-se l'ermita en un lloc molt més popular, i poc artístic.

Ermita de San José

La ermita de San José se construyó, probablemente, sobre el solar que ocupaba la mezquita de la alquería de Atzeneta, que todavía existía a finales del siglo XV y estaba muy cerca de la fuente del pueblo. Tras la expulsión de los moriscos la alquería fue repoblada por cristianos y se convirtió en un lugar dependiente de Pego y en poco tiempo se anexionó a la villa como barrio.

Según los documentos del Arxiu de Pego, la obra de la ermita comenzó en 1673 y se terminó de construir en 1677 con la finalización del tejado. Es de una única nave que termina en un pequeño altar. La fachada es casi cuadrangular sin demasiada decoración en la puerta. Destaca la solución del aparato de obra que guarda la campana, muy similar al de las otras ermitas de la población. Sobre la puerta hay un panel cerámico de San José, colmatado con una ventana de soluciones sencillas, con arco de medio punto alargado.

El modelo constructivo de la fachada parece ser producto de la reconstrucción de principios del siglo XIX, ya que la cuadrangularidad no encaja con la forma constructiva de las ermitas rurales. Su interior es también posterior a la construcción original. Dispone de capillas laterales pero poca ornamentación por la secularización del arte a principios de siglo, convirtiéndose la ermita en un sitio mucho más popular, y poco artístico.

Frescos que romanien ocults darrere dels enlluïts de l'interior de l'arc que emmarca l'altar, que podrien remuntar-se als temps en què es va alçar el temple original, en el segle XVII. Fotografia de Sergi García, de La Marina Plaza / Frescos que permanecían ocultos tras los enlucidos del interior del arco que emmarca el altar, que podrían remontarse a los tiempos en que se levantó el templo original, en el siglo XVII.

Curiositats

- El rajolar del poble es va haver de traslladar a un altre lloc per a poder construir l'ermita de Sant Josep.
- A primeries del segle XIX, Sant Josep va servir d'escola de xiquets igual que l'ermita de Sant Miquel.

Curiosidades

- La fábrica de ladrillos del pueblo tuvo que trasladarse a otro lugar para poder construir la ermita de San José.
- A principios del siglo XIX, San José sirvió de escuela de niños al igual que la ermita de San Miguel

Estas a prop de...

- Església parroquial de l'Assumpció.

Estás cerca de...

- Iglesia parroquial de la Asunción.

Imatge de Sant Josep i el Xiquet. Ermita de Sant Josep. / Imagen de San José y el Niño. Ermita de San José.

Ermita de Sant Joan integrada a la casa de Juan Torres Sala. Obra de l'arquitecte Gómez Davó entre 1929 i 1941. Fotografia de Vicent Gilibert. / *Ermita de San Juan integrada en la casa de Juan Torres Sala. Obra del arquitecto Gómez Davó entre 1929 y 1941.*

Heretat de Sant Joan abans de l'obra de 1929. Fotografia del llibret Espais d'Espiritualitat Les Ermites de Pego de Joan Miquel Almela, Àngel Talens OFM i Maria José Berenguer / *Heredad de San Juan antes de la obra en 1929.*

Ermita de Sant Joan

Al resguard del castell d'Ambra hi havia, des del segle XV, una ermita dedicada a Sant Joan, en la qual conten que va habitar un ermità anacoreta anomenat Joan Maimó. En eixa ermita, anys després, es va instal·lar un retaule del titular obra del frare i pintor Nicolau Borràs. Una obra que representa el baptisme de Jesús i que va ser restaurat en 2010.

Les primeres referències de l'ermita daten de 1594. En aquells anys ja hi havia ermità. L'ajuntament -com també feia amb l'ermita de Sant Antoni- era l'encarregat de nomenar-lo. Els ermitans tenien una sèrie d'obligacions que complir, sobretot el manteniment de l'edifici i el patrimoni.

A principis del segle XIX, l'any 1804, el paborde Joan Sala va comprar l'heretat en què es troba l'ermita de Sant Joan, que anava a posar-se en pública subhasta. En morir al poc de temps, la propietat va ser heretada per la família Sala.

Curiositats

- L'ermità havia de tindre cura de l'ermita i també estava obligat a cultivar les terres del voltant.
- El paborde Sala va comprar l'heretat de Sant Joan per a que li servira de lloc de descans de la seua intensa vida acadèmica; va ser un important jurista.

Curiosidades

- *El ermitaño debía cuidar de la ermita y también estaba obligado a cultivar las tierras de los alrededores.*
- *El pavorde Sala compró la heredad de San Juan para que le sirviera de lugar de descanso de su intensa vida académica; fue un importante jurista.*

Retaule obra del frare i pintor Nicolás Borrás (1588), que representa el baptisme de Jesús molt semblant al Sant Joan Baptista de l'església de Beniarjó. Restaurat per la Generalitat Valenciana en 2010. Com assenyala Rafael Ruiz, el retaula, que és una pintura a l'oli sobre taula, es presenta «amb la pintura central del baptisme de Jesús per Sant Joan al riu Jordà, en la part superior la figura de Déu Pare creador de l'univers. La predella en la part inferior consta de tres pintures: en el centre, Jesús mort amb la Verge i Maria Magdalena; en la part esquerra, Sant Joan empresonat, i en la part dreta, Salomé amb el cap del Baptista». / *Retablo obra del fraile y pintor Nicolás Borrás (1588), que representa el bautismo de Jesús muy parecido al San Juan Bautista de la iglesia de Beniarjó. Restaurado por la Generalitat Valenciana en 2010. Como señala Rafael Ruiz, el retablo, que es una pintura al óleo sobre tabla, se presenta «con la pintura central del bautismo de Jesús por San Juan en el río Jordán, en la parte superior la figura de Dios Padre creador del universo. La predella en la parte inferior consta de tres pinturas: en el centro, Jesús muerto con la Virgen y María Magdalena; en la parte izquierda, San Juan encarcelado, y en la parte derecha, Salomé con la cabeza del Bautista».*

Ermita de San Juan

En el resguardo del castillo de Ambra había, desde el siglo XV, una ermita dedicada a San Juan, en la que cuentan que habitó un ermitaño anacoreta llamado Joan Maimó. En esa ermita, años después, se instaló un retablo del titular obra del fraile y pintor Nicolau Borràs. Una obra que representa el bautismo de Jesús y que fue restaurada en 2010.

Las primeras referencias de la ermita datan de 1594. En aquellos años ya había ermitaño. El ayuntamiento -como también hacía con la ermita de Sant Antoni- era el encargado de nombrarlo. Los ermitaños tenían una serie de obligaciones que cumplir, sobre todo el mantenimiento del edificio y el patrimonio.

A principios del siglo XIX, en 1804, el pavorde Joan Sala compró la heredad en la que se encuentra la ermita de San Juan, que iba a salir en pública subasta. Al morir al poco tiempo, la propiedad fue heredada por la familia Sala.

Estas a prop de...

- Ermita de Sant Sebastià.

Estás cerca de...

- Ermita de San Sebastián.

Restes de l'ermita de Sant Sebastià. Fotografia de Macma (Mancomunitat Comarcal de la Marina Alta) / Restos de la ermita de San Sebastián.

Estas a prop de...

- Ermita de Sant Antoni.

Estás cerca de...

- Ermita de San Antonio.

Ermita de Sant Sebastià

L'ermita de Sant Sebastià es troba ubicada dins d'una propietat privada en l'antiga alqueria islàmica de Benumeia. L'estructura actual és fruit d'una obra barroca de la primera meitat del segle XVIII, aprofitant el solar i obra de l'anterior mesquita encara visibles, la façana de la qual es va concebre amb un estil colonial semblant al de l'ermita de Sant Miquel. Actualment l'estat de conservació és molt roïn i es desaconsella accedir-hi.

Ermita San Sebastián

La ermita de San Sebastián se encuentra ubicada dentro de una propiedad privada en la antigua alquería islámica de Benumeia. La estructura actual es fruto de una obra barroca de la primera mitad del siglo XVIII, aprovechando el solar y obra de la anterior mezquita todavía visibles, cuya fachada se concibió con un estilo colonial similar al de la ermita de San Miguel. Actualmente el estado de conservación es muy malo y se desaconseja acceder a ella.

Façana de l'ermita rematada en cornisa mixtilínia. La porta rectangular s'emmarca en una portada neoclàssica amb pilastres i un cos superior amb frontó triangular i fornícula. Fotografia Arxiu Municipal de Pego. / Fachada de la ermita rematada en cornisa mixtilínea. La puerta rectangular se enmarca en una portada neoclásica con pilastras y un cuerpo superior con frontón triangular y hornacina.

Ermita Sant Pere de Favara (desapareguda)

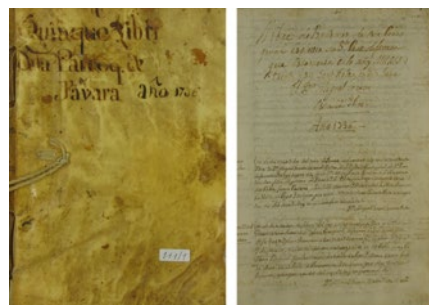
Esta ermita es va construir aprofitant la mesquita de l'alqueria islàmica de Favara, en la qual es reunien tots els musulmans quan havien de retre homenatge al nou senyor en qualsevol presa de possessió. Favara es va convertir al segle XVI en rectoria per a donar culte als nous cristians d'Atzeneta, Favara, Benumeia i l'Atzúbia. En la segona meitat del segle XIX, l'ermita es va transformar en el panteó familiar de la nissaga del Mayorazgo Cendra i posteriorment va ser enderrocada.

Ermita Sant Pere de Favara (desapareguda). Fotografia Juan Bautista Bisquert Sendra / Ermita San Pedro de Favara (desaparecida)

Ermita San Pedro de Favara (desaparecida)

Esta ermita se construyó aprovechando la mezquita de la alquería islámica de Favara, en la que se reunían todos los musulmanes cuando debían rendir homenaje al nuevo señor en cualquier toma de posesión. Favara se convirtió en el siglo XVI en rectoría para dar culto a los nuevos cristianos de Atzeneta, Favara, Benumeia y l'Atzúbia. En la segunda mitad del siglo XIX, la ermita se transformó en el panteón familiar de la estirpe del Mayorazgo Cendra y posteriormente fue derribada.

Portada i primera pàgina escrita dels "Quinque Libri" de l'Arxiu parroquial de la Parròquia de Sant Pere de Favara de Pego. Any 1736. Escrit en valencià, essent rector Mossén Miquel Geroni Escrivà. Conservat en l'arxiu diocesà de València, procedent de l'Arxiu parroquial de l'Atzúbia. Fotografia de Marta.866 CC BY-SA 3.0 / Portada y primera página escrita de los "Quinque Libri" del Archivo Parroquial de la Parroquia de San Pedro de Favara de Pego. Escrita en valenciano, siendo rector Mossén Miquel Geroni Escrivà. Conservado en el archivo diocesano de València, procedente del Archivo parroquial de l'Atzúbia.

Panteó familiar de la nissaga del Mayorazgo Cendra. Fotografia Juan Bautista Bisquert Sendra / Panteón familiar de la estirpe del Mayorazgo Cendra.

PATRIMONI RELIGIÓS DE PEGO

- 1 Església parroquial de l'Assumpció
- 2 Capella de l'Ecce-Homo
- 3 Convent franciscà i església de la Sagrada Família
- 4 Ermita de Sant Miquel
- 5 Ermita de Sant Antoni
- 6 Ermita de Sant Josep
- 7 Ermita de Sant Joan
- 8 Ermita de Sant Sebastià

Edició 2024

